

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

7 יולי 2019

תלה"מ 19-03-2523 ע.ל.מ. נ' מ.מ.

1

בפני כב' השופט נמרוד פלקס, סגן הנשיא

ע.ל.מ.

התובעת

ע"י ב"כ עוה"ד כרמי רונן

נגד

מ.מ.

הנתבע

ע"י ב"כ עוה"ד אושרי פרי

2

פסק דין

1. תביעת אם לאפשר לה להעתיק מקום מגוריה יחד עם בתם הקטינה של הצדדים, י, בת השמונה, מהעיר XXX לעיר YYY. כן מתבקש בית המשפט ליתן צו לרישום י. ללימודים בבית ספר ב YYY ללא צורך בהסכמת האב. בעת הזו מתגוררים הצדדים זה בקרבת זו, בעיר XXX.

רקע:

2. הצדדים נישאו בשנת 1999 והתגרשו בשנת 2017. מנישואיהם נולדו הילדים: ר. בת 17.5, סיימה את לימודיה התיכוניים; נ. בן 15, עולה לכתה י"א; וי. עולה לכתה ד'. בהסכם הגירושין, אשר אושר על ידי בית משפט זה בחודש 10/17, נקבע כי משמורת הילדים תהא נתונה לאם, ואילו האב ישהה עמם פעמיים באמצע השבוע, אחת לשבועיים בסופי השבוע לרבות לינה, מחצית חגי ישראל, וכן בחופשת הקיץ בחודש אוגוסט. הסכם הגירושין אינו מפרט את משך שהות הילדים במחיצת האב בימות החול, וכי הדבר יהא "בימים ובשעה שיקבעו ההורים בהסכמה" וכן "לינה באמצע השבוע תעשה בתאום מראש בין ההורים" (סעיף 3(ז) להסכם הגירושין).

3. בפועל, למצער בחודשים האחרונים, שוהה י. אצל האב פעמיים בשבוע מסיום הפעילות בבית הספר ועד לשעה 20:00 ללא לינה, וכן בכל סופשבוע שני, לרבות לינה. הצדדים לא הבהירו מה המצב בפועל בחגי ישראל ובחופשת הקיץ. ר. ממעטת להתראות עם האב, ולמעשה שהותה עמו מתמצת בהגעתה לביתו אחת לשבועיים, לארוחת ערב שבת. עקב

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

7 יולי 2019

תלה"מ 19-03-2523 ע.ל.מ. נ' מ.מ.

1 עימות קשה בין האם לבין נ., עבר האחרון להתגורר אצל האב, וכיום הוא עדיין מתגורר
2 אצלו ומתראה עם האם "מידי פעם" כלשון האם, ולעיתים אף מבקר בביתה בשבתות. ראו:
3 עמ' 5 לחוו"ד מומחית בית המשפט, הגב' ל.ג. (להלן - "המומחית").
4
5 4. בחודש יוני 2018 הגיש האב תביעה להפחתת שיעור דמי המזונות אותם הוא משלם לאם
6 בגין הילדים (תלה"מ 18-06-7924), כאשר שנוי הנסיבות העיקרי לו טען הוא מעבר נ.
7 להתגורר עמו. בחודש אוקטובר 2018 הגיש האב תביעה להעברת משמורתו של נ. אליו
8 (תלה"מ 18-10-69897), וזאת היות וכאמור מאז חודש דצמבר 2017 מתגורר נ. אצלו.
9 במסגרת הדיון בשתי התביעות האמורות מונתה המומחית, לשם "אבחון הקשיים בקשר
10 שבין ההורים, או מי מהם, לבין הילדים או מי מהם ומתן המלצות לטיפול (ראו: החלטה
11 מיום 5.12.18). לאחר הגשת התביעה דן התבקשה המומחית לחוות דעתה אף בסוגיית
12 מעבר מקום המגורים (ראו: החלטה מיום 1.5.19).
13

טענות האם:

15
16 5. המעבר נדרש לצרכיה ולצרכי הילדים, בני משפחת האם מתגוררים בעיר YYY, ועקב
17 הגירושין זקוקה היא לתמיכתם. לילדים קשר חם ואוהב עם בני משפחתה, ואין לה חברים
18 בעיר XXX. האב נישא בשנית זה מכבר, ושקוע הוא במשפחתו החדשה ואינו מפנה מרצו
19 לשהות במחיצת י., משכך, ממילא אין נוכחותו משמעותית בחייה. מעבר מקום המגורים
20 לא יפגע בקשרי י. עם האב, שכן משך הנסיעה בין העיר XXX לבין העיר YYY הוא לכל
21 היותר שעה וחצי. בהסכם הגירושין הותנה, כי "האישה תהיה רשאית להעתיק את מקום
22 מגוריה ומגורי הילדים בתוך ישראל, בהתאם לצרכיה או צרכי הילדים. במקרה של העתקת
23 מקום מגורי מי מההורים למקום מרוחק, יתאמו ההורים הסדרי ראייה בהתחשב במקום
24 המגורים החדש" (ראו: סעיף 3(ד)2) להסכם הגירושין). האם אף הסתמכה על הסכם
25 הגירושין, עת רכשה דירה בעיר YYY.
26

טענות האב:

27
28
29 6. ככל שיתאפשר המעבר המבוקש יפגעו אנושות איכות וטיב קשריו עם י. אף קשרי האם עם
30 נ. יפגעו עד מאד. בנסיבות אלו סבור האב, כי יש להעדיף את טובת הילדים, וזכותם לקשר
31 משמעותי עם שני הוריהם, על שיקולי האם ורצונה להעתיק את מקום מגוריה.
32

חוות דעת המומחית:

33
34

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

7 יולי 2019

תלה"מ 19-03-2523 ע.ל.מ. נ' מ.מ.

7. ממצאי חוות הדעת העלו תמונה מצערת, לפיה שני ההורים בוחרים לערב את ילדיהם בסכסוך ביניהם, ודומה כי גבולות התפקידים במשפחה מטושטשים עד לכדי היות ר. "ילדה הורית" המזדהה עם האם. נ., מזדהה עם האב, ויחסיו עם האם מעורערים. י. מצויה בתווך הסכסוך בין הוריה. ככל שיתאפשר מעבר האם לעיר YYY יפגע קשות המרקם המשפחתי המצוי במצב רעוע ממילא. האב לא יוכל להיות מעורב בחיי י., וקיימת סכנה כי יהפוך למבקר בחייה, בעוד שאת מקומו יתפסו הורי האם. ממצאים דומים עלו באשר לקשר שבין נ. לבין האם, עת נוכח היחסים המורכבים שביניהם, מעברה למקום מגורים מרוחק צפוי להתפרש על ידו כנטישתו. לאמור יש להוסיף את עיסוקיו הרבים של נ., בהיותו ספורטאי מצטיין, וכפועל יוצא מכך זמנו הפנוי מועט. הדעת נותנת איפוא, כי הזמן הנדרש לשם נסיעתו לעיר YYY, או תיאום מפגשים בינו לבין האם, נוכח המרחק ביניהם, יכביד אף הוא על הקשר. דברים אלו נכונים אף לגבי הבת ר., אשר נמצאת ערב גיוסה לשירות צבאי, והדעת נותנת שעם גיוסה יתמעט זמנה הפנוי. כבר בעת הזו ממעטת ר. לבקר בבית האב, והוספת מעמסת המרחק הגיאוגרפי על זמנה הפנוי המצומצם, תסכן את הקשר הרעוע ממילא. אגב אורחא ציינה המומחית, כי לאם קשיים לא מעטים בהתמודדות עם משפחתו החדשה של האב, ולצדדים אין נכונות להתגמש כלל ועיקר.

8. המומחית המליצה איפוא שלא לאפשר המעבר האמור, ולכל היותר לאפשר לאם לעבור להתגורר במקום הסמוך יותר למגורי האב וזאת לטובת שמירה על התא המשפחתי. עוד המליצה המומחית, כי המשפחה תפנה להליך טיפולי, לרבות הדרכה הורית. יוער, כי מי מהצדדים לא שלח אל המומחית שאלות הבהרה ולא ביקש לחקרה.

דיון והכרעה:

9. ההכרעה בסוגיית מקום מגוריו של קטין, עת לא הגיעו ההורים להסכמה ביניהם אינה פשוטה. נקודת המוצא היא, כי בבסיס ההכרעה עומדת טובת הילד, תוך שבפני בית המשפט ניצבת מלאכה לא פשוטה, של איזון בין שלוש זכויות: הראשונה, זכות הילד לקיים קשר יציב, רצוף, משמעותי ותקין עם שני הוריו; השנייה, זכות ההורה המשמורן לעצב את תמונת חייו; השלישית, זכות ההורה הלא משמורן לקיים קשר משמעותי עם ילדו. דומני, כי בגדרי שיקולים אלו יש אף להביא בחשבון את השלכות מעבר המגורים על הקשר שבין האחים - קשר המהווה נדבך נוסף בבחינת טובת הילד.

10. שתי גישות בפסיקה לעניין ההכרעה במקום מגוריו של קטין - האחת, גישת המעשה העשוי, לפיה בהינתן זכות ההורים לשנות מקום מגוריהם יש לבחון את מצב הדברים כאילו כבר העתיק ההורה מקום מגוריו. ראו: עמ"ש (נצרת) 9963-06-11 פלונית נ' אלמוני (2011); האחרת, היא גישה הבוחנת את טובת הקטין טרם המעבר, וביתר שאת ייאמר, על ההורה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

7 יולי 2019

תלה"מ 19-03-2523 ע.ל.מ. נ' מ.מ.

- 1 המבקש לשנות מקום מגוריו להוכיח כי המעבר האמור עולה בקנה אחד עם טובת הילד, וכי
2 התועלת מן המעבר גדולה מן הנזק. ראו: עמ"ש (י-ם) 35652-07-12 א.ב.ח. נ' מ.ב.ח. (2012).
3 במחלוקת שבין שתי הגישות האמורות מצרף אני קולי לגישה השנייה.
4
- 5 11. במסגרת שיקוליו על בית המשפט להביא בחשבון, בין היתר, את השיקולים כדלקמן: טיב
6 הטיפול של כל אחד מההורים בקטינים בטרם המעבר. ראו: תמ"ש (טב') 12148-04-10 ס.ג.
7 נ' ע.ג. (2011); האם המעבר יאפשר להורה שאינו עובר למלא את תפקידו ונוכחותו
8 המשמעותיים בעולמם של הילדים, לגדלם ולממש את אחריותו ההורית. ראו: תמ"ש (י-ם)
9 23723/05 ה.ס. נ' ר.ס. (2011); יש לבדוק את אופי הקשר שיווצר עם ההורה האחר עקב
10 המעבר, הנטל שיוטל על ההורים או מי מהם, קשרי החברה ומשפחה במקום הישן והחדש.
11 ראו: ע"מ (בי"ש) 119/08 פלוני נ' פלונית (2008), תמ"ש (קר') 7910/05 ג.ש. נ' ב.ע. (2006);
12 יש להתחשב בשאיפת ההורה העובר להתקרב למשפחת המוצא או להתקדם מבחינה
13 מקצועית. ראו: תמ"ש (י-ם) 20148/02 פלוני נ' אלמונית (2010); יש להעמיד במבחן
14 הביקורת את סדרי עדיפויותיו של ההורה המבקש לעבור עם הקטינים, כאשר השאלה
15 המרכזית היא היכן מוקמו צרכי הקטינים במסגרת סדר העדיפות אל מול צרכי ההורה
16 המבקש לעבור. ראו: תמ"ש (קר') 4212-12-09 פלונית נ' פלוני (2010).
17
- 18 12. בכדי לברר את טובת הילד נעזר בית המשפט, כדבר שבשגרה, בחוות דעתם של מומחים
19 שיסייעו בידו באיסוף הנתונים, בעריכת מבדקים ובחיווי דעה מקצועית. חוות דעתם של
20 מומחים מהווה מכשיר חשוב בו מסתייע בית המשפט בבואו להכריע בשאלות הנוגעות
21 לטובתו של הקטין, וככלל, אף יאמץ בית המשפט את המלצת המומחה שאותו מינה, אלא
22 אם כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי, המצדיקים סטייה מאותה המלצה. ראו:
23 בע"מ 9358/04 פלונית נ' פלוני (2005); בג"ץ 5227/97 דויד נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד
24 נה(1) 453 (1998).
25
- 26 13. נוכח הדין החל סבורני, כי אין מנוס מלדחות את התביעה. חוששני, שעל אף היותה אם
27 מטיבה החפצה בטובת ילדיה, מבכרת האם את צרכיה ורצונותיה על טובת ילדיה. מעבר
28 האם להתגורר בעיר YYY צפוי לפגוע משמעותית בקשריה עם הבן נ. מעבר הבת י.
29 להתגורר יחד עם האם בעיר YYY יצמצם עד מאד את מקום האב בחיי הבת. מרחק
30 גיאוגרפי מכביד על קיומו של קשר בדרך הרגיל, בבחינת "רחוק מן העין רחוק מן הלב"
31 והדברים יפים אף ביתר שאת מקום בו המרחק הגיאוגרפי מתווסף על מערכת יחסים
32 משפחתית רעועה, קשיים בקשר שבין הילדים הגדולים לבין כל אחד מהוריהם, והעדר
33 תקשורת ושיתוף פעולה בין ההורים.
34

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

7 יולי 2019

תלה"מ 19-03-2523 ע.ל.מ. נ' מ.מ.

14. האם הבהירה, כי נכונה היא לכל מאמץ הכרוך בהבאת י. אל בית האב, וכן מסכימה היא שי. תלון בבית האב אף באמצע השבוע. כן התחייבה, כי תגיע באופן קבוע להתראות עם נ. באשר לבת ר. הבהירה האם, שקשריה עם האב תלויים בה, וכי אין לה נגיעה באיכות הקשר וזאת נוכח גילה של ר. ראו: עמ' 6 לפרוטוקול הדיון מיום 4.7.19. בכך פורקת האם מעצמה כל אחריות לקשרי ר. עם האב. אף באשר לקשרי ההורים עם יתר הילדים חוששני, שהאם מצוירת תמונה אופטימית ולא מציאותית. הדעת נותנת, כי הבאת י. אל האב באמצע השבוע לא תהיה ישימה, מחמת שעות סיום ותחילת הפעילות בבית הספר ומשך הנסיעה. אף אם מנקודת מבטה של י. הדבר לא יהיה כרוך בסבל וטרחה ממשיים (ודומני, כי אין אלו פני הדברים כלל ועיקר) הרי, שהמעמסה שתוטל על האם צפויה להוביל לכך שזמן קצר לאחר המעבר תנסה האם להתנער מהתחייבותה האמורה. לעניין זה יוער, כי האם עובדת מזה כשלוש עשרה שנה במקום עבודה באזור העיר XXX, ועל פי עדותה בדעתה להמשיך לעשות כן. הכיצד זה תגרום האם להובלת י. אל בית האב, עם סיום הפעילות במסגרת החינוכית, תשיבה אל המסגרת החינוכית למחרת בבוקר, ועדיין תוכל למלא אחר מחויבויותיה במקום עבודתה?
15. בנסיבות אלו דומה, כי עמדת האב מתארת נכוחה את הצפוי לקשריו עם י., ככל שתעבור להתגורר עם האם בעיר YYY. האב העיד, שהאם הכבידה על קשריו עם י. ולא נעתרה לבקשותיו לשהות עמה יותר משהוא שוהה עמה היום. כלשונו של האב "אני לא מוכן לאבד את י., חד וחלק" וכי אינו מעוניין להיות "אב של קניונים". ראו: עמ' 11 לפרוטוקול הדיון מיום 4.7.19.
16. דומה שהמוטיבציה העיקרית של האם במעבר מקום המגורים היא להתרחק מהאב. ראו: עמ' 5 לחו"ד המומחית. מהראיות עולה, כי האם לא השכילה להפריד בין כעסיה וקובלנותיה כלפי האב, לבין מערכת היחסים של האב עם הבנות, ובין מערכת יחסיה עם נ. בפני בית המשפט הוצגו תכתובות לא פשוטות בין האם לבין נ., בהן מגדפת ומחרפת האם את נ., תוך שהיא פורקת עליו את כעסיה כלפי האב. ראו: נספחים ב' ו' לכתב התביעה בתלה"מ 18-10-6989; עמ' 5 לחו"ד המומחית.
17. האם מעדיפה איפוא את צרכיה האישיים על פני צרכי ילדיה. אף אם אניח, כי מעבר המגורים יקל על זוגיותה החדשה של האם, יהיה בכך כדי לפגוע אנושות בקשרי כל אחד מההורים עם ילדיהם, וכן בקשרים של הילדים אחד עם משנהו. העדפה זו גובה כבר כיום מחיר כבד מהילדים, עת התערערו עד מאד היחסים בין האם לבין נ., ובין האב לבין ר., עת האחרונה "בחרה צד" ומשמשת "כילדה הורית", או "כבת זוגה" של האם, המגוננת על האם. ראו: עמ' 5 לחו"ד המומחית. אמנם אין באמור כדי לגרוע מאחריות האב, אשר עליו

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

7 יולי 2019

תלה"מ 19-03-2523 ע.ל.מ. נ' מ.מ.

- 1 לשקוד ולטפח את קשרי האם עם נ. ואת קשריו שלו עם ר., אך כאמור, הוספת המעמסה של
2 מרחק גיאוגרפי משמעותי אך תכביד על מערכת משפחתית סבוכה זו.
3
4 18. בטרם סיום אפנה לטענת האם באשר להסכם הגירושין. נוטה אני לקבל את גרסתה לפיה,
5 בהסכם הגירושין ניתנה לה האפשרות להעתיק את מקום מגוריה על פי שיקול דעתה. דא
6 עקא, שהסכם הגירושין לא צפה את מערכת היחסים המשפחתית הסבוכה, ובפרט זו שבין
7 הילדים לבין הוריהם. משמצאנו, כי טובת הילדים תומכת בבירור במגורי ההורים בסמיכות
8 זה לזו, יש להעדיף על שיקולי הסתמכות האם על הסכמות עבר.
9
10 19. אשר על כן נדחית בזה התביעה להעברת מקום מגוריה של י., וממילא אף העברת מקום
11 לימודיה לעיר YYY. י. תוסיף ותלמד בבית הספר בו למדה בשנה שעברה.
12
13 ככל שחרף האמור תחליט האם להעתיק את מגוריה לעיר אחרת, שאינה בקרבת העיר
14 XXX, הרי שיש לראות בפסק דין זה משום הוראה להעברת משמורתה של י. לאב, ואזי
15 בעקבות פניית הצדדים יקבעו סדרי שהותה במחיצת האם.
16
17 יתר הסוגיות התלויות ועומדות כאמור תידונה במסגרת התביעות האחרות הני"ל.
18
19 האם תישא בהוצאות האב בסך 7,500 ש"ח.
20
21 המזכירות תמציא פסק דין זה לצדדים ולמומחית.
22
23 פסק הדין מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.
24
25
26 ניתן היום, ד' תמוז תשע"ט, 07 יולי 2019, בהעדר הצדדים.
27
28
29
30 נמרוד פלקס, שופט, סגן נשיא
31